

Notat

27. maj 2020

Overvejelser i forhold til ønske om udlevering af Radio- og tv-nævnets interne dokumenter i sagen om DAB-udbuddet

Problemstilling

I forlængelse af samråd d. 11. marts 2020 og d. 27. maj om udbud af en DAB-radiokanal har kulturordførerkredsen stillet spørgsmål til, hvorfor kulturministeren ikke kan pålægge det uafhængige Radio- og tv-nævn at udlevere interne dokumenter i sagen om DAB-udbuddet. Derudover har ordførerkredsen spurgt til, hvilke muligheder Folketinget har i forhold til indsigt i nævnets interne dokumenter.

Opsummering

Justitsministeriet har oplyst, at en minister ikke har adgang til at udstede konkrete tjenestebefalinger vedrørende udøvelse af kompetence, der er tillagt et nævn ved lov, og hvor det har været lovgivers hensigt at begrænse ministerens indflydelse på de pågældende afgørelser mv.

Radio- og tv-nævnet har med udgangspunkt i lovens § 45 efter udbud meddelt tilladelse i sagen om udbud af en DAB-radiokanal. Det må med udgangspunkt i en samlet vurdering af lovgrundlaget antages at have været lovgivers hensigt, at nævnet skal kunne agere uafhængigt uden politisk indflydelse på sagsbehandlingen i forbindelse med afgørelsen af sådanne sager.

Kulturministeriet vurderer på den baggrund, at kulturministeren ikke ved en konkret tjenestebefaling har mulighed for at pålægge nævnet enten at udlevere de pågældende interne dokumenter eller på anden måde stille dokumenterne til rådighed for gennemsyn. Det bemærkes, at kulturministeren på nuværende tidspunkt alene har spurgt nævnet, om de vil udlevere de omtalte dokumenter. Ved samrådet d. 27. maj blev også spurgt til ministerens muligheder for konkrete tjenestebefalinger i forhold til Radio- og tv-nævnets sekretariats udlevering af interne dokumenter. Sekretariatet arbejder under instruktion fra Radio- og tv-nævnet, og ministeren kan derfor ikke give tjenestebefalinger til sekretariatet.

Justitsministeriet oplyser, at Folketinget ikke retligt set har en almindelig adgang til at kræve, at offentlige myndigheder udleverer dokumenter mv. eller stiller dem til rådighed for Folketinget. Når Folketinget anmoder en minister om dokumenter mv., som ministeren har rådighed over, afgiver ministeren i praksis som den helt klare hovedregel disse dokumenter mv. til Folketinget.

Det bemærkes i den forbindelse, at det følger af ovenstående, at kulturministeren ikke har rådighed over Radio- og tv-nævnets interne dokumenter i sagen om DAB-udbuddet.

Rigsrevisionen og Ombudsmanden, som er kontrolorganer under Folketinget, har i henholdsvis rigsrevisorloven og ombudsmandsloven vidtgående hjemler til at kræve oplysninger fra de myndigheder, der er underlagt deres kontrol, men disse hjemler gælder ikke for Folketinget som sådan. Hvis folketingsmedlemmer skal gives hjemmel til at gennemlæse interne dokumenter fra Radio- og tv-nævnet i forbindelse med udbuddet af en DAB-radiokanal, såfremt nævnes ikke ønsker at stille dokumenterne til rådighed, vil en sådan hjemmel f.eks. kunne indføres ved at vedtage en særlov herom.

Relevante regler i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed

Radio- og tv-nævnet blev oprettet den 1. januar 2001. Baggrunden herfor var tillægsaftale nr. 3 af 14. marts 2000 til den dagældende medieaftale af 10. maj 1996 for 1997-2000 om anvendelse af de danske DAB-frekvensressourcer.

I forbindelse med oprettelsen af nævnet fremgik følgende af lovbemærkningerne til ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed:

"Det fremgår af punkt 5 i tillægsaftale nr. 3 af 14. marts 2000 til den gældende medieaftale af 10. maj 1996 om anvendelse af de danske DAB-frekvensressourcer, at der skal oprettes et uafhængigt Radio og tv-nævn, som skal forestå behandlingen af ansøgninger om tilladelse til programvirksomhed, udstedelse af tilladelser og efterfølgende føre tilsyn med programvirksomhed for så vidt angår de kommercielle radioforetagender, der udsender digital radio."

Ved den efterfølgende medieaftale for 2001-2004 blev det besluttet at udbyde henholdsvis den fjerde FM-radiokanal og den femte FM-radiokanal. Udbud og tilsyn med disse radiokanaler skulle indgå som en del af Radio- og tv-nævnets opgaver. I medieaftalen for 2001-2004 blev det samtidig besluttet, at Radio- og tv-nævnet skulle varetage de opgaver, som indtil da var varetaget af tre selvstændige nævn: Satellit- og kabelnævnet, Radio- og TV-Reklamenævnet samt Udvalget vedr. Lokal Radio og TV, samt enkelte andre opgaver. De tre nævn blev nedlagt i forbindelse med oprettelsen af Radio- og tv-nævnet.

Reglerne om Radio- og tv-nævnet og dets opgaver m.v. findes i henholdsvis kapitel 7 i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed og i bekendtgørelse om forretningsorden for Radio- og tv-nævnet.

I lovens § 39 er det bestemt, at kulturministeren nedsætter et Radio- og tv-nævn. Nævnet består af 10 medlemmer, som beskikkes af ministeren. Ministeren udpeger 8 medlemmer, herunder formand og næstformand, Samarbejdsforum for Danske Lytter- og Seerorganisationer udpeger 1 medlem og Den Danske Dommerforening udpeger 1 medlem. De af ministeren udpegede medlemmer skal repræsentere juridisk sagkundskab, herunder skal 1 medlem have særlig strafferetlig indsigt, og økonomisk/administrativ, erhvervsmæssig og mediemæssig/kulturel sagkundskab. Nævnet nedsættes for 4 år ad gangen.

I lovens § 40, stk. 1, er det fastsat, at Radio- og tv-nævnet varetager en række opgaver på radio- og tv-området, jf. §§ 41-44b. Bestemmelsen fastslår endvidere, at nævnets afgørelser efter disse bestemmelser ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed. Det betyder, at der ikke er mulighed for at klage til en anden administrativ myndighed såsom Kulturministeriet over en afgørelse, som Radio- og tv-nævnet har truffet. Baggrunden for at indsætte en sådan bestemmelse skal søges i, at der er tale om et nævn, som besidder en række kompetencer med henblik på varetagelse af en række nærmere opgaver, der er angivet i loven, og hvor lovgiver har fundet, at den kompetence ikke skal kunne omgøres af en anden administrativ myndighed såsom Kulturministeriet. Det må i den forbindelse antages at have været lovgivers hensigt, at nævnet skal være uafhængigt uden politisk indflydelse med henblik på at varetage de nærmere opgaver, der er fastsat i loven.